

Сушко Вячеслав Вікторович

Національний університет «Одеська юридична академія»,

доцент кафедри криміналістики,

кандидат медичних наук

ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИННОЇ ПОВЕДІНКИ У ОСІБ, ЯКІ НЕОДНОРАЗОВО ВІДБУВАЛИ ПОКАРАННЯ ЗА НАСИЛЬНИЦЬКІ ЗЛОЧИНИ

Для того щоб щось попереджувати спочатку треба встановити, що є причиною тої чи іншої поведінки. Кожна людина у своїй особистості має три складові Ід, Его і Супер-его (за З. Фрейдом). Здавалось би, що вплив Супер-его на досліджуваних осіб мінімальний, чи його взагалі немає, тому вони і здійснюють свої злочини, але це не так. При певному втручанні в їх особистість (превентивне втручання) у вигляді візуалізації причин їх злочинної поведінки, вони змінюють своє відношення до неї.

У багатьох випадках вони пояснюють свою злочинну поведінку неможливістю діяти інакше. Тобто за їх словами вони не бачили іншого шляху виходу з певної ситуації, яка за характером була більш стресовмісною а ніж звичайні життєві ситуації з якими вони стикалися. Тобто злочин у них був єдиним шляхом вирішення (адаптації) до складної життєвої ситуації.

Відомо, що стрес може бути тільки при необхідності діяти у складній екстремальній ситуації. Тобто, якщо людина може піти стресова ситуація на неї не діє. Якщо вона повинна знаходитись у цьому місті і в цей час, коли і де саме діють стресові для неї екстремальні фактори, тільки тоді вони призводять до того, що вона перестає у своїй поведінці використовувати складові обумовлені Супер-его, а починає переважати поведінка обумовлена Его і в зовсім критичних ситуаціях Ід і ця людина порушує закон.

Тільки показавши інші шляхи виходу із складних життєвих ситуацій можна попередити злочинну поведінку у досліджуваних. Це не можливо без розуміння складових особистості, які не дають цій людині самій побачити інші шляхи виходу із складної життєвої ситуації, що не пов'язані з порушенням закону.

Явища соціальної анемії, агресивність, психопатологія, акцентуація особистості, шкідливі звички (наркоманія, алкоголізм) всі ці фактори, як раз і перешкоджають особистості побачити інші шляхи виходу із складної життєвої ситуації, що не пов'язані з порушенням закону.

В основному на осіб, які неодноразово відбували покарання за насильницькі злочини в Україні впливали попереджаючи їх злочинну поведінку раціональною соціальною політикою, а вплив на психічні особливості цих осіб практично не враховували.

Превентивний вплив на психічні особливості осіб, які неодноразово відбували покарання за насильницькі злочини повинен бути індивідуалізований і включати обов'язково консультативну допомогу психіатра у виборі тих чи інших заходів впливу та допомоги конкретній особистості, враховуючи її персональні (індивідуальні) психічні особливості. Також треба цей вплив комбінувати з лікувальними заходами.

Індивідуальна профілактика протиправної поведінки, може втілюватись в наступних напрямках:

1. Індивідуальна профілактика, що складається в створенні обставин, коли особа захищена від дії шкідливих (стресових) факторів, проводиться виявлення і деактуалізація шкідливих (стресових) факторів, виправлення правопорушників.

2. Попередження конкретних злочинів та правопорушень, що включає попередження протиправних задумів шляхом виявлення потенціальних правопорушників, та дії на них законними методами, а також оздоровлення мікросередовища.

3. Попередження конкретних злочинів та правопорушень, що включає зупинку вже початого злочину чи правопорушення, та створення ситуації, що робить неможливою подальшу протиправну діяльність [1, 27-29].

У індивідуальному попередженні злочинів, що вчиняються особами з психічними відхиленнями виділяють наступні основні види: 1. раннє попередження; 2. безпосереднє попередження; 3. пенітенціарне попередження; 4. поспенітенціарне попередження.

Можна виділити декілька етапів індивідуальної профілактики правопорушень: 1. виявлення осіб, які потребують попереджувального впливу; 2. вивчення особистості та умов її соціального середовища; 3. прогнозування антисуспільної поведінки і планування попереджувальних заходів; 4. реалізація цих заходів та контроль отриманих результатів; 5. фіксація досягнень індивідуальної профілактики правопорушень та зняття особи з профілактичного обліку [2, 18].

Даний комплекс заходів дозволяє переходити на більш високий рівень попереджувальної роботи, а також до більш тісної співпраці та обміну інформацією між всіма організаціями та установами, які приймають участь у цій профілактичній роботі.

Список використаної літератури:

1. Антонян Ю.М. О понятии профилактики преступлений // Вопросы борьбы с преступностью. Вып. 26. М., 1977. С. 27-29.
2. Бурлаков В.Н. Криминогенная личность и индивидуальное предупреждение преступлений: автореф. дис. ...докт. юрид. наук / МВД России Санкт-Петербургская академия. СПб., 1998. С. 18.